

ISSN (Print) 2616-6844
ISSN (Online) 2663-1318

Л.Н.Гумилев атындағы
Еуразия ұлттық университетінің
ХАБАРШЫСЫ

BULLETIN
of L.N.Gumilyov Eurasian
National University

№1 (126)/2019

ВЕСТНИК
Евразийского национального
университета имени Л.Н.Гумилева

ҚҰҚЫҚ сериясы

LAW Series

Серия ПРАВО

bullaw.enu.kz

ISSN (Print) 2616-6844
ISSN (Online) 2663-1318

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің

ХАБАРШЫСЫ

ВЕСТНИК

Евразийского национального
университета имени Л.Н. Гумилева

BULLETIN

of the L.N. Gumilyov
Eurasian National University

ҚҰҚЫҚ сериясы
LAW Series
Серия ПРАВО

№1(126)/2019

1995 жылдан бастап шығады

Издается с 1995 года

Founded in 1995

Жылына 4 рет шығады

Выходит 4 раза в год

Published 4 times a year

Астана, 2019

Astana, 2019

Бас редакторы
Заң ғылымдарының докторы, профессор
Амандықова С.К. (Қазақстан)

Бас редактордың орынбасары
Бас редактордың орынбасары

Ибрагимов Ж.И., з.ғ.д., доцент (Қазақстан)
Сарсенова С.Н., з.ғ.к., доцент (Қазақстан)

Редакция алқасы

Абайдельдинов Е.М.	з.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Абдрасулов Е.Б.	з.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Алебастрова И.А.	з.ғ.к., доцент (Ресей)
Ақпанов А.Н.	з.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Баймаханов М.Т.	з.ғ.д., проф., академик (Қазақстан)
Балтабаев К.Ж.	з.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Букалерова Л.А.	з.ғ.д., проф. (Ресей)
Жумашева Г.С.	з.ғ.к., доцент (Қазақстан)
Коняхин В.П.	з.ғ.д., проф. (Ресей)
Коробеев А.И.	з.ғ.д., проф. (Ресей)
Кристиан Цомплак	д.ю.н., проф. (Польша)
Мукашева А.А.	з.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Мурат Тумай	PhD (Түркия)
Нургалиева Е.Н.	з.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Тлепина Ш.В.	з.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Томас Давулис	з.ғ.д., проф. (Литва)
Тхабисимова Л.А.	з.ғ.д., проф. (Ресей)
Умирзаков П.К.	з.ғ.к. (Қазақстан)
Хайрмуханмедов Н.И.	PhD (Қазақстан)
Явуз Оглу	PhD (Түркия)

*Жауапты редактор, компьютерде беттеген: **І.Р. Құрманғалиев***

Редакцияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Астана қ., Қ.Сәтбаев к-сі, 2, 349 б.
Тел.: +7(7172) 709-500 (ішкі 31-428)

E-mail: vest_law@enu.kz

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы. Құқық сериясы
Меншіктенуші: ҚР БЖҒМ «Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті» ШЖҚ РМК
27.03.18 ж. № 16992-Ж-тіркеу куәлігімен Қазақстан Республикасының Ақпарат және
коммуникациялар министрлігімен тіркелген.
Мерзімділігі: жылына 4 рет.
Тиражы: 35 дана
Типографияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Астана қ., Қажымұқан к-сі, 13/1,
тел.: +7(7172)709-500 (ішкі 31-357)

© Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті

Editor-in-Chief

Doctor of Juridical Sciences, Professor
Amandykova S.K. (Kazakhstan)

Deputy Editor-in-Chief **Ibragimov Zh.I.**, Doctor of Juridical Sciences, Assoc.Prof. (Kazakhstan)
Deputy Editor-in-Chief **Sarsenova S.N.**, Can. of Juridical Sciences, Assoc.Prof. (Kazakhstan)

Editorial board

Abaydeldinov E.M.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Abdrassulov E.B.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Alebastrova I.A.	Can. of Juridical Sciences, Assoc.Prof. (Russia)
Akhpanov A.H.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Baymakhanov M.T.	Doctor of Juridical Sciences, Prof., Academician (Kazakhstan)
Baltabayev K.Zh.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Bukalero L.A.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Russia)
Khairmuhanmedov N.I.	PhD (Kazakhstan)
Konyakhin V.P.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Russia)
Korobeyev A.I.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Russia)
Krystian Complak	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Poland)
Mukasheva A.A.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Murat Tumay	PhD (Turkey)
Nurgaliyeva E.N.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Tlepina Sh.V.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Kazakhstan)
Tomas Davulis	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Lithuania)
Thabisimova L.A.	Doctor of Juridical Sciences, Prof. (Russia)
Umirzakov P.K.	Can. of Juridical Sciences (Kazakhstan)
Yavuz Oglu	PhD (Turkey)
Zhumasheva G.S.	Can. of Juridical Sciences, Assoc.Prof. (Kazakhstan)

Editor-in-Chief, PC: **I.R. Kurmangaliyev**

Editorial address: 2, K.Satpayev str., of.349, Astana, Kazakhstan, 010008
Tel.: +7(7172) 709-500 (ext. 31-428)

E-mail: vest_law@enu.kz

Bulletin of the L.N.Gumilyov Eurasian National University. Law Series

Owner: Republican State Enterprise in the capacity of economic conduct «L.N.Gumilyov Eurasian National University» Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan
Registered by Ministry of information and communication of Republic of Kazakhstan.
Registration certificate No. 16992-Ж from 27.03.2018
Periodicity: 4 times a year
Circulation: 35 copies
Address of printing house: 13/1 Kazhimukan str., Astana, Kazakhstan 010008;
tel.: +7(7172) 709-500 (ext.31-357)

© **L.N. Gumilyov Eurasian National University**

Главный редактор
Доктор юридических наук, профессор
Амандыкова С.К. (Казахстан)

Зам. главного редактора
Зам. главного редактора

Ибрагимов Ж.И., д.юр.н., доцент (Казахстан)
Сарсенова С.Н., к.юр.н., доцент (Казахстан)

Редакционная коллегия

Абайдельдинов Е.М.	д.юр.н., проф. (Казахстан)
Абдрасулов Е.Б.	д.юр.н., проф. (Казахстан)
Алебастрова И.А.	к.юр.н., доцент (Россия)
Ахпанов А.Н.	д.юр.н., проф. (Казахстан)
Баймаханов М.Т.	д.юр.н., проф., академик (Казахстан)
Балтабаев К.Ж.	д.юр.н., проф. (Казахстан)
Букалерева Л.А.	д.юр.н., проф. (Россия)
Жумашева Г.С.	к.юр.н., доцент (Казахстан)
Коняхин В.П.	д.юр.н., проф. (Россия)
Коробеев А.И.	д.юр.н., проф. (Россия)
Кристиан Цомплак	д.юр.н., проф. (Польша)
Мукашева А.А.	д.юр.н., проф. (Казахстан)
Мурат Тумай	PhD (Турция)
Нургалиева Е.Н.	д.юр.н., проф. (Казахстан)
Тлепина Ш.В.	д.юр.н., проф. (Казахстан)
Томас Давулис	д.юр.н., проф. (Литва)
Тхабисимова Л.А.	д.юр.н., проф. (Россия)
Умирзаков П.К.	к.юр.н., (Казахстан)
Хайрмуханмедов Н.И.	PhD (Казахстан)
Явуз Оглу	PhD (Турция)

Ответственный редактор, компьютерная верстка: **И.Р. Курмангалиев**

Адрес редакции: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. К.Сатпаева, 2, каб. 349
Тел.: +7(7172) 709-500 (вн. 31-428)

E-mail: vest_law@enu.kz

Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н.Гумилева. Серия: Право
Собственник: РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК
Зарегистрирован Министерством информации и коммуникаций Республики Казахстан.
Регистрационное свидетельство № 16992-Ж от 27.03.18 г.
Периодичность: 4 раза в год
Тираж: 25 экземпляров
Адрес типографии: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Кажымукана, 13/1,
тел.: +7 (7172) 709-500 (вн.31-357)

© Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева

Мазмұны

Конституциялық және әкімшілік құқық

<i>Бәкішев Қ.Ә., Нұрғалиев Б.М.</i> Жол жүрісі қауіпсіздігі шараларының жүйесін жетілдіру туралы	8
<i>Жұмағұлов М.И., Жұмағұлов Д.М.</i> «Қолданыстағы ұлттық заңнамаға сәйкес Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқығы» курсының мазмұнын бейімдеудің маңыздылығы ..	20
<i>Қазбек Ж.А., Сматлаев Б.М.</i> Қазақстан мен Ресейдің мемлекеттік және муниципалды қызметкерлерінің жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың практикалық аспектілері	26
<i>Ибрагимов Ж.И.</i> Мемлекеттік қызметшілердің кәсіби құқықтық мәдениетін жетілдірудің мәселелері	34
<i>Сыздықова Г. И., Сатыбалды Л.</i> Құқық қорғау органдарының бостандықтарына байланысты заңның ережелері (тәжірибе және ұсыныстар)	41

Қаржы және салық құқығы

<i>Аронов А.Қ.</i> Халықаралық инвестициялық арбитраждағы сыбайлас жемқорлық	48
<i>Батырбекова Д.С., Үкін С.К.</i> «Астана» Халықаралық қаржы орталығында салық режимінің кейбір мәселелері	57

Қылмыстық және қылмыстық-процессуалдық құқық

<i>Ақпанов А.Н., Мадиева А.Ғ.</i> Терроризмді және экстремизмді қаржыландыруға қарсы тұрудың кейбір мәселелері	66
<i>Кемелбеков С.Т., Булеулиев Б.Т.</i> Қазақстан Республикасының Қылмыстық-процестік кодексінде көзделген «процестік келісім» нормасын қолданудағы кейбір мәселелер	72
<i>Рахимова Г.Н., Қуаналиева Г.А., Саулен Н.</i> Қазақстан Республикасының қылмыстық заңнамасын жетілдірудің теориялық және тәжірибелік мәселелері	80
<i>Сазымбеков Б.Ж., Қалиасқаров Р.С.</i> Алдын ала тергеуді процессуалды жүргізу туралы мәселе бойынша	90
<i>Темірғазин Р.Х., Өтебаев Е.К.</i> Техногенді сипаттағы қылмыстық құқық бұзушылықтармен күрес	98
<i>Шабанов В.Б., Даурембеков Е.К.</i> Шетелдердегі қылмыстық сот өндірісіндегі күдіктіге, айыпталушыға, сотталушыға қатысты күзетпен ұстау түрінде бұлтартпау шарасын қолданудың өзекті мәселелері (салыстырмалы-құқықтық талдау)	105

Азаматтық және экологиялық құқық

<i>Жаркенова С.Б.</i> Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасын жетілдірудің кейбір өзекті мәселелері	115
<i>Жуманова М.Х., Кусаинова Л.И.</i> Қазақстандағы қаржылық қызмет көрсету және бақылау типтері	123
<i>Жусипова Б.А.</i> Климаттың өзгеруіне бейімделуі аясында заңнамалардың қолданылуы ...	130
<i>Қуаналиева Г.А., Басығараев Ж.М., Шуланбекова Г.К., Саулен Н.</i> «Жасыл экономикаға» көшу және экологиялық құқық бұзушылықтардың кейбір мәселелері	138
<i>Серебряков А.А.</i> Ресей Федерациясы мен Қазақстан Республикасында жұмыс істеуге айрықша құқықты мұра ету	155

Халықаралық құқық

<i>Гаврилова Ю.А.</i> Халықаралық гуманитарлық құқық жүйесіндегі қарулы қақтығыстар кезеңінде азаматтық халықты қорғау қағидаттары	163
<i>Мензюк Г.А., Умитчинова Б.А.</i> ЕАЭО-на мүше мемлекеттер мен АҚШ-тың ұлттық қауіпсіздік жүйесіндегі экспорттық бақылау: салыстырмалы-құқықтық талдау	173

Contents

The constitutional and administrative Law

Bakishev K.A., Nurgaliev B.M. About improvement of system of measures of traffic safety ...	8
Zhumagulov M.I., Zhumagulov D. The importance of adapting the content of the course “Administrative Law of the Republic of Kazakhstan in accordance with the current national legislation	20
Kazbek Z.A., Smatlayev B.M. Practical aspects of anti-corruption implementation for state and municipal employees of Kazakhstan and Russia	26
Ibragimov Zh.I. Problems of improving the professional legal culture of civil servants	34
Syzdykova G.I., Satybaldi L. Industrial regulations of the law related to freedom of conscience (practice and proposals)	41

Financial and tax law

Aronov A.K. Corruption in international investment arbitration	48
Batyrbekova D.S., Ukin S.K. Some issues of tax treatment in the International Financial Center «Astana»	57

Criminal and criminal procedural Law

Akhpanov A.N., Madiyeva A.G. Some issues of countering financing terrorism and extremism	66
Kemelbekov S.T., Buleuliev B.T. Some application of the norm «procedural agreement» in the Criminal procedure of the code of the Republic of Kazakhstan	72
Rakhimova GN, Kuanyalyeva GA, Saulen N. Theoretical and practical issues of improving the criminal legislation of the Republic of Kazakhstan	80
Sagymbekov B.Zh., Kaliaskarov R.S. On the issue of procedural management of pre-trial investigation	90
Temirgazin R.Kh., Utebayev E.K. Fight against criminal offenses of technogenic characteristics	98
Shabanov V.B., Daurembekov E.K. Actual problems of application of a measure of restraint in the form of detention concerning of suspect, accused, defendant of criminal proceedings of foreign countries (the comparative and legal analysis)	105

Civi and ecological Law

Zharkenova S.B. Some topical issues of improving the Labor legislation of the Republic of Kazakhstan	115
Zhumanova M.Kh., Kussainova L.I. Types of regulation and supervision of the financial activity in Kazakhstan	123
Zhussipova B.A. Application of legislation under climate change adaptation	130
Kuanaliyeva G.A., Bassygarayev Z.M., Shulanbekova G.K., Saulen N. The transition to a «green economy» and some problems of environmental offenses	138
Serebryakov A.A. Inheritance of the exclusive right to work in Russian Federation and The Republic of Kazakhstan	155

International Law

Gavrilova Yu.A. Principles of Protecting Civilians in Armed Conflicts in the System of International Humanitarian Law	163
Menzyuk G.A., Umitchinova B.A. Export Controls in the System of National Security in the EAEU Member States and the USA: a Comparative Legal Analysis	173

Содержание

Конституционное и административное право

<i>Бакишев К.А., Нургалиев Б.М.</i> О совершенствовании системы мер безопасности дорожного движения	8
<i>Жумагулов М.И., Жумагулов Д.</i> Важность адаптации содержания учебного курса «Административное право Республики Казахстан в соответствии с действующим национальным законодательством»	20
<i>Казбек Ж.А., Сметлаев Б.М.</i> Практические аспекты реализации противодействия коррупции для государственных и муниципальных служащих Казахстана и России	26
<i>Ибрагимов Ж.И.</i> Проблемы совершенствования профессиональной правовой культуры государственных служащих	34
<i>Сыздыкова Г. И., Сатыбалди Л.</i> Отраслевые нормы закона, связанные со свободой совести (практика и предложения)	41

Финансовое и налоговое право

<i>Аронов А.К.</i> Коррупция в международном инвестиционном праве	48
<i>Батырбекова Д.С., Укин С.К.</i> Некоторые вопросы налогового режима в Международном финансовом центре «Астана»	57

Уголовное и уголовно-процессуальное право

<i>Ахпанов А.Н., Мадиева А.Г.</i> Некоторые вопросы противодействия финансированию терроризма и экстремизма	66
<i>Кемелбеков С.Т., Булеулиев Б.Т.</i> Некоторые вопросы применения норм «процессуального соглашения», предусмотренных Уголовно-процессуальным кодексом Республики Казахстан	72
<i>Рахимова Г.Н., Куаналиева Г.А., Саулен Н.</i> Теоретические и практические проблемы совершенствования уголовного законодательства Республики Казахстан	80
<i>Сагымбеков Б.Ж., Калиаскаров Р.С.</i> К вопросу о процессуальном руководстве досудебным расследованием	90
<i>Темиргазин Р.Х., Утебаев Э.К.</i> Борьба с уголовными правонарушениями техногенного характера	98
<i>Шабанов В.Б., Даурембеков Е.К.</i> Актуальные проблемы применения меры пресечения в виде содержания под стражей в отношении подозреваемого, обвиняемого, подсудимого в уголовном судопроизводстве зарубежных стран (сравнительно-правовой анализ)	105

Гражданское и экологическое право

<i>Жаркенова С.Б.</i> О некоторых актуальных вопросах совершенствования трудового законодательства Республики Казахстан	115
<i>Жуманова М.Х., Кусаинова Л.И.</i> Виды регулирования и надзора финансовой деятельности в Казахстане	123
<i>Жусипова Б.А.</i> Применение законодательства в области адаптации к изменению климата	130
<i>Куаналиева Г.А., Басыгараев Ж.М., Шуланбекова Г.К., Саулен Н.</i> Переход к «зеленой экономике» и некоторые проблемы экологических правонарушений	138
<i>Серебряков А.А.</i> Наследование исключительного права на произведение в Российской Федерации и Республике Казахстан	155

Международное право

<i>Гаврилова Ю.А.</i> Принципы защиты гражданского населения в период вооруженных конфликтов в системе международного гуманитарного права	163
<i>Мензюк Г.А., Умитчинова Б.А.</i> Экспортный контроль в системе национальной безопасности государств - членов ЕАЭС и США: сравнительно-правовой анализ	173

FTAMP 10.53.30

Б.А. Жусипова

Л.Н. Гумилев ат. Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан
(E-mail: bakyt-enu@yandex.kz)

Климаттың өзгеруіне бейімделуі аясында заңнамалардың қолданылуы

Аңдатпа. Аталған мақала қоршаған ортаны қорғау мақсатында климаттың өзгеруіне бейімделу аясында парниктік газдарды шектеу және қысқартудың халықаралық және ұлттық заңнамаларының қолдануы, шетел мемлекеттері заңнамаларын жүзеге асырудың кейбір тәжірибесін зерттеуге арналған.

Автор халықаралық құқық нормаларын, ұлттық заңнаманың нормаларын ескере отырып, аталған мәселелерді Қазақстан Республикасының заңнамасын жетілдіру жөнінде ұсыныстар әзірлейді.

XXI ғасырдың бүкіл әлемдегі экологиялық қауіпсіздік мәселесінің бірі жаһандық жылыну қоршаған ортаға адамзаттың антропогендік және техногендік ықпалдарының ұзақ жылдар бойы тигізіп келген әсері, яғни ғылыми –техниканың қарыштап дамуы адамзат өмірін жақсартуға тікелей ықпал етеді, бірақ қоршаған ортаға зиян тигізіп келеді.

Қазақстан Париж келісімінің нормаларына сәйкес, халықаралық міндеттемелерді орындауда парниктік газдар шығарындыларын түгелдеу, деректерді жүйелендіру, жоспарлау іс-әрекеттерді жүзеге асырудың құқықтық механизмін жетілдіруге бағытталған.

Түйін сөздер: парниктік газдар, парниктік газдарды түгелдеу, жаһандық жылыну, қондырғы, қоршаған орта, қоршаған ортаны қорғау, шығарындыларды азайту бірлігі, көміртекті қондырғы.

DOI: <https://doi.org/10.32523/2616-6844-2019-126-1-130-137>

Кіріспе. Адамзаттың қауіпсіздігіне қатер төндіретін ұзақ уақыт бойы пайда болған жаһандық жылынудың өзектілігі бүкіл әлемдегі XXI ғасырдың халықаралық мәселелердің бірі болып табылады.

Жаһандық жылыну - біздің планетамыздағы орташа температураның баяу, тұрақты және біртіндеп өсуі ретінде халықаралық және аймақтық деңгейлерде халықаралық-құқықтық реттеу нысанына айналған климаттың өзгеруінің жағымсыз әсерлері бар жүйелік құбылыс ретінде байқалады.

Бұл құбылыс әлемдік мұхит деңгейінің көтерілуіне ықпал еткендіктен, ол үлкен аумақтардың су тасқынына апарып соғады, әлемдік қоғамдастық БҰҰ шеңберінде келісілген іс-қимыл қажеттілігін алаңдатады, ол қауіпсіздікке қауіп төндіретін жаһандық жылынудың теріс әсеріне қарсы тұру үшін ортақ нормалар мен принциптерді әзірлеп, жүзеге асырылуда. Жылынудың нәтижесінде Арктиканың, Антарктиканың мұздықтары еріп жатыр деген болжамдар кездеседі.

Парниктік газдарды құқықтық реттеудің негізгі механизмі ең алдымен халықаралық құжаттар мен ұлттық заңнама нормаларында орын алады.

Алға қойған міндеттер. Климаттың өзгеруіне бейімделу аясында парниктік газдар шығарындыларын азайту мақсатында келісілген іс-қимылдар тәсілдері мәселелерін және мемлекеттік механизмін анықтау. Жаһандық жылынуға бірден бір ықпал етуі парниктік газдар шығарындылары болғандықтан, климаттың өзгеруіне бейімделу аясында халықаралық құжаттармен ұлттық заңнамаларды және шетел мемлекеттері заңнамаларындағы мәселелерін зерттеп, бірқатар тұжырымдар беру.

Негізі бөлім. Париж келісімін 2015 жылдың 12 желтоқсанда ратификациялағаннан кейін, бүкіл әлем бойынша климаттың өзгеруі жөніндегі саясат ұлттық деңгейде бекітілген жарналарға қол жеткізу үшін ішкі саясат шараларын қабылдау мүмкіндігін қарастырады.

Бұл шарттың мәні - тараптар өздері халықаралық климаттық саясатқа қосқан үлесін анықтауы мүмкін. Осылайша, Париж келісімі табысқа жету үшін «бір рецепт» болып табылмайды, бірақ ол елдер өздерінің жоғарғы деңгейіне көтерілуіне мәжбүрлі. Барлық деңгейдегі мемлекеттік органдар мен үкіметтер өздерінің ұлттық контекстінде шығарындыларды азайтудың нақты құралдарына қол жеткізуді мақсат етіп қойды.

Алайда, тәжірибе көрсеткендей, іс жүзінде бұл жоспарларды жүзеге асыруда көптеген қиындықтарға тап болады.

Қазақстан 2009 жылы Киото хаттамасын ратификациялауға байланысты парниктік газдар шығарындыларын азайтудың нарықтық механизмін енгізу туралы шешім қабылдады.

Буланған (парниктік) газдар шығарындыларын құқықтық реттеу тетіктері климаттың өзгеруі туралы БҰҰ Негіздемелік конвенциясына Киото хаттамасымен белгіленеді. Бұл халықаралық құжат:

- ▶ шығарындыларды шектеу және қысқарту жөніндегі сандық міндеттемелер;
- ▶ осы міндеттемелердің сақталуын бақылау тетіктері;
- ▶ Ұлттық экономиканың тиісті секторларында энергия пайдаланудың тиімділігін арттыру мақсатында экономикалық «икемділік механизмдері»[1].

Аталған халықаралық құжатта қоршаған ортаны қорғау мақсатында құқықтық реттеу экономикалық механизмді қолдану көзделінген, демек тараптар ұлттық заңнамаларында қоршаған ортаны қорғау жобаларын әзірлеуге және енгізуге, энергияны үнемдейтін технологияларды енгізуге және қазба отындарын елдің тұрақты дамуының үш басым бағытын қамтитын жаңартылатын энергия көздерімен алмастыруға тікелей шетелдік инвестициялардың нақты көзін құруға мүмкіндік береді деп болжайды.

Қазақстан Республикасындағы халықаралық құқықтық құжаттардың негізінде климаттың өзгеруі туралы конвенцияның және Киото хаттамасының механизмдерін қолдануды құқықтық қамтамасыз ету саласында заңнамалар қабылданып, белсенді жұмыстары жүргізілуде. Климаттың өзгеруі жөніндегі мемлекеттік комиссия құрылды және жұмыс істейді, Қазақстан Республикасының көміртегі бірліктерінің Ұлттық тізілімі құрылды.

Буланған (парниктік) газдардың қайнар көздері мен шығарындылары бойынша антропогендік шығарындылардың мемлекеттік кадастрын жүргізу тәртібі, парниктік газдарды түгендеудің ұлттық жүйесі туралы ереже, бірлескен іске асыру жобаларын ұсыну, қарау және бақылау тәртібі туралы ереже әзірленіп, қабылданды.

Квоталар және тиісті көміртегі бірліктері эмитенттерге парниктік газдар шығарындыларын азайту жөніндегі эмитенттерге белгіленген тапсырмаларды негізге ала отырып, Еурокомиссиямен келісілген квоталарды орналастырудың ұлттық жоспарларына сәйкес аукциондарда сату жолымен ішінара тегін беріледі.

Бұл ретте эмитенттердің квоталарды сатуға және сатып алуға, сондай-ақ алынған тапсырмаға сәйкес парниктік газдар шығарындыларын азайту үшін Киото хаттамасының жобалық тетіктерін пайдалануға (нарықта тиісті көміртегі бірліктерін сатып алуға) құқығы бар.

Қазақстанда қондырғылар бойынша парниктік газдар шығарындыларына квоталар бөлу базалық желіні немесе парниктік газдар шығарындыларын шектеу және азайту бойынша міндеттемелер ескеріле отырып, парниктік газдар шығарындыларының үлестік коэффициенттерін қолдану негізінде жүзеге асырылады[2].

БҰҰ-ның Климаттың өзгеруі туралы негіздемелік конвенциясына -Киото хаттамасының 17-бабына сәйкес, Тараптар тиісті принциптерді негізге ала отырып, шығарындылардың саудасын тексеру, есепке алу міндеттемелерін орындау мақсатында шығарындылар саудасына қатысады, шығарындыларды шектеу және азайту жөніндегі белгіленген сандық міндеттемелерді орындауға бағытталған Қазақстанда пилоттық жобалары құқықтық тетігін жасауға көмектеседі.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2017 жылғы 26 желтоқсандағы Парниктік газдар шығарындыларына квоталар бөлудің 2018-2020 жылдарға арналған Ұлттық жоспарын бекіту туралы қаулысы қабылданды.

Бұл жоспар көміртекті реттеу, парниктік газдар шығарындыларын бағалау және болжау, соның ішінде экономиканың салалары бойынша шығарындыларды азайту әлеуетін бағалау, мемлекеттік субсидияларды талап ететін парниктік газдар шығарындыларын мемлекеттік реттеу бойынша шаралар жүйесін құрутбойынша нормативтік-құқықтық базаны құруды көздейді[3].

Шығарындылардың сауда жүйесінің тартымдылығы айқын, ол рұқсат етілген шығарындылардың жоғарғы шегін белгілеп, нарықтық экономиканың заңдары шығарындыларды азайтудың ең үнемді тәсілдерін анықтайды. Айқындалғандай экономикалық құралдардың бірі көміртекті бағасы болып табылады.

Бұл шешім парниктік газдар шығарындыларын азайтуға бағытталған Қазақстан Республикасында шаруашылық және өзге де қызметтердегі ұйымдардың басшыларының жауапкершілігін анықтайды, парниктік газдар шығарындыларын бақылайды және есептерде ұсынылған ақпараттың дұрыстығына жауапты болады.

Қазақстан Республикасының экологиялық Кодексінің 94-7 бабына сәйкес, парниктік газдар шығарындылары мен сіңірулерін азайтудың нарықтық тетігін белгілейді, мақсаты шағырындыларын азайту бірліктерінің саудасын, бекітілген халықаралық саудасын қамтиды, көміртегі бірліктерін сату және сатып алу қондырғы операторларын ведомстволық бағынысындағы ұйымдар және жобалық тетіктерді іске асыруға қатысатын жеке және заңды тұлғалар жүзеге асырады, сонымен қатар биржалық сауда арқылы электрондық нысанда жүргізіледі[4].

2016 жылғы 4 қарашада Қазақстан Республикасы «Париж келісімі» (бұдан әрі - «Париж келісімі») ратификациялады.

Париж келісімін ратификациялау Қазақстанда төмен деңгейлі көмірсутекті дамыту бағытында ұлттық көптеген іс-шаралар қабылданып, жүзеге асыруды көздеп отыр, оның ішінде парниктік газ шығарындыларын азайту бағытында орман және ауылшаруашылығы секторының әлеуеті жоғары сондықтан ормандарды сақтаудың рөлі мен парниктік газдар сіңіргіштері мен жинағыштарын сапасын жақсартуға ерекше көңіл бөлінеді[5]. Елімізде 2020 жылға дейін ормандарды молайту жұмыстардың көлемі 80,0 мың га жетуі жоспарланып отыр.

Қазақстан Республикасы Орман кодексінің 9 бабының 2-тармағында орманның пайдалы қасиеттері мен экологиялық және әлеуметтік функциялары көзделінген, оттегін бөліп шығару, көмір қышқыл газын бойына сіңіру, топырақты су және жел эрозиясынан сақтау, бальнеологиялық және климат реттеушілік қасиеттерін жатқызады [6]. Демек, ормандар жер шарымыздағы ең маңызды көміртегі қоймаларының біріне жатқызуымызға болады. Дегенмен ауылшаруашылығына немесе инфрақұрылымдарға арналған аумақтардың қажеттілігіне орман жерлері кесілді, сонымен қатар ормандардың өрттенуі климаттың өзгеруіне керісінше парниктік газдарды көп мөлшерде шығару факторлары да кездеседі.

Климаттың өзгеруі үдерісі табиғи және антропогендік факторлар әртүрлі экологиялық жолдармен жаңа екпелер мен ормандарды қалпына келтіру және ормандарды қорғау қызметі экология- экономикалық механизмдердің әсері болуы мүмкін.

Париж келісінде айтылғандай, парниктік газдар сіңіргіштері мен жинағыштарын мән жайларға қарай сақтау мен көбейту, биологиялық әртүрлілікті қорғаудың маңыздылығын көрсетті (5-бап) соған сәйкес, орман көмірқышқыл газын бойына сіңіру қасиеті болғандықтан, Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігінің 2017-2021 жылдарға арналған стратегиялық жоспары бектілді.

Қазақстанның орман және жайылымдық экожүйелері 9 миллиард тоннадан астам көміртегі сақталады, ол антропогендік шығарындылардың жалпы соманың шамамен 6% -ын өтейді.

2016 жылы Қазақстанның жалпы ұлттық парниктік газдар шығарындыларының көлемі ЖЖӨӨШ- (жер пайдалану, жер пайдаланудағы өзгерістер және орман шаруашылығы секторын есепке ала отырып, 1990 жылғы деңгейден 8,6 % ға төмен, ал ЖЖӨӨШ- есепке алмағанда-12,8%

Елдің аумағында орман жамылғысы артуы және орман және жайылымды экожүйелерді орнықты басқару 1990 жылдан бастап газдың деңгейі 76% парниктік газдар шығарындылары жабуға мүмкіндік береді.

2017 жылы республикадағы орман иелерімен, ормандарды молайту және ағаш өсіру 57,4 мың га аумақта, оның ішінде ағаш отырғызу әдісімен 23,5 мың га республиканың оңтүстік аумақтарында сексеуіл отырғызу 21,4 мың га және 12,5 мың га ормандар аумағында жаңартуға ықпал етілді [7].

2018 жылдың маусым айында Қазақстан Республикасында орман ландшафтарын қалпына келтіру және Кавказ және Орталық Азиядағы Бонн шақырылуы бойынша министрліктердің дөңгелек үстелі өтілді.

Максаты Ұлттық басымдықтарды жүзеге асырудың құралы ретінде су және азық-түлік қауіпсіздігі, апаттарды азайту, ауылдық аймақтардың дамуы, биологиялық әртүрлілікті сақтау және орнықты пайдалану және халықаралық міндеттерді орындау мақсатында ормандарды қалпына келтіру [8].

Ландшафт жерді әртүрлі типтегі үлкен аумақта жер немесе су айдыны (мысалы, ауыл шаруашылығы, орманшылық, топырақ қорғау, сумен жабдықтау және сумен қамтамасыз ету) гетерогендік мозаика ретінде қарастырылуы мүмкін. Орман ландшафтары ағаштармен, азық-түлік, энергия, баспана, кіріс, адамның әл-ауқаты және т.б. көптеген экологиялық тауарлар мен қызметтер (биоәртүрлілікті сақтау, топырақ және су қорғау, демалыс аудандары, көміртегі сақтау), (азық-түлік және ауыл шаруашылығы, мал шаруашылығы, ауыз су, туризм, энергетика және орман шаруашылығы) экономиканың көптеген салалар үшін маңызды болып табылады.

Меніңше, климаттың өзгерумен күрес жүргізу үшін ормандарды молайту, орман аумағын кеңейту, өндірісте төмен көміртекті технологияларды пайдалану, инвесторларды тарту, экономикалық механизмдерді ынталандыру қажет.

Ең бастысы Қазақстанда «Жасыл экономикаға» көшу тұжырымдамасын жүзеге асыру мақсатында 2013 жылдан бастап елімізде парниктік газдар шығарындыларының сауда жүйесі (бұдан әрі - «ШСЖ») іске қосылды.

Құқық қолдану практикасы 2016 жылы ШСЖ-ның тоқтатылуына әкеліп соқтырған заңнамадағы бірқатар кемшіліктерді анықтады. Бұл кемшіліктер жойылып, 2018 жылдың 1 қаңтарынан бастап ШСЖ-ның жұмысының жаңа кезеңі басталды. Париж келісімі шеңберінде парниктік газдарды реттеу тәсілдерін жаңартуға байланысты ШСЖ одан әрі жетілдіру қажеттігі туындап отыр[9].

Сондықтан қазіргі таңда Қазақстанда Экологиялық кодексті қайта жаңғыртуды талап етіп отыр. Жаңа экологиялық кодекстің нормалары Париж келісімі аясында қамтылған парниктік газдар шығарындыларын азайту мақсатында климаттың өзгеруіне бейімделу бойынша мемлекеттік органдардың құзыреттілігін айқындау болып табылады.

Нәтижиені талқылау. Жаһандық жылынудың себептері толығымен түсіндірілмеген, бірақ олар ең алдымен, адамзаттың өндірістік және басқа да техникалық қызметінің нәтижесі сонымен қатар, көмір электр станциялары, автокөліктердің шығарындылары, зауыт құбырларынан шығатын ластану көздері және басқалары атмосфераға 22 миллиард тонна көміртегі диоксиді парниктік газдар шығарындылары болып табылады.

Мал шаруашылығы, тыңайтқыштарды пайдалану, көмірді жағу және басқа да көздер жылына шамамен 250 миллион тонна метанды өндіреді. Адамзат шығаратын парниктік газдардың шамамен жартысы атмосферада қалады. Соңғы 22 жылдағы парниктік газдардың барлық антропогендік шығарындыларының төрттен үш бөлігіне мұнай, табиғи газ және көмірді пайдалану себеп болды. Қалғандардың басым бөлігі ландшафттың өзгеруімен, негізінен орманды кесуден туындады. Бұлардың бәрі газдардың шығарындылары болып табылатындықтан жылынуға әкеледі[10].

Ең бірінші Еуропалық Одақ (ЕО) климаттың өзгеруімен күресу үшін оның негіз қалады. Өзінің құрылған сәтінен бастап, ол тәжірибе мен жаңа зерттеулерге негізделі отырып дамып келеді. Шынында да, 10 жылдық тәжірибеден 21 түрлі эмиссиялық сауда жүйесін енгізгеннен кейін, бүгінгі күні Парниктік газдар шығарындыларының сауда жүйесі ШСЖ теориялық тұжырымдамадан тәжірибелік құралға айналды.

Еуроодақ климаттың өзгеру мәселесін еуропалық және халықаралық қауіпсіздікке әсер ететін бірден бір негізгі қатер ретінде қарастырады. Жылдан жылға ЕО өзінің климаттық стратегиясын дамытып келеді және климаттың өзгеруіне әсер тигізетін саяси, экономикалық және әкімшілік шараларына қолданылатын спектрді кеңейтуде.

Біз белітіміздей, 2014 жылдың қаңтарында Еуропалық Комиссия тұрақтылық пен шығарулар сауда жүйесінің беріктігін арттыру (EU ETS) мақсатында, 2030 жылға дейінгі климат және энергетика бойынша жаңа Негіздемелік бағдарлама ұсынды, Еуропарламентпен құпталған жағдайда 2021 жылдан бастап өз күшіне енеді.

Негіздемелік бағдарламада 2030 жылы жылыжайлық газдардың қалдықтарын 1990 жылдың деңгейімен салыстырғанда 40%-ке, ал жаңартылған энергия бойынша 27%-ке төмендету күтілуде. [11,186].

Мысалы, Германия мемлекетті жаңартылған энергия көздерін (жел, су) пайдалану нәтижесінде парниктік газдар шығарындыларын азайтып отыр, Австрия мемлекеті электр энергиясының бағасын көтеруі арқылы жерді тазартуды және ағаш отырғызуды парниктік газдарды шектеу арқылы қысқартуға қол жеткізуге тырысады. Чехия мемлекеті электр энергияны пайдалану арқылы темір жол тасымалдауын қысқартуды көздеген сонымен қатар, Газ және дизельді отынмен жұмыс істейтін автокөліктерге тыйым салудан парниктік газдар шығарындылары үшін қолайлы лимиттер белгілеу қатысты жаңа заңдар қабылданды.

Австрия үкіметі климаттың өзгеруіне бейімделуіне «өкінбейтін» саясатын енгізді, ол, мәні бойынша, ешқандай іс-қимыл жасамайтындығын білдірді, бұл электр энергиясының бағасын көтеруі мүмкін, және таза жердің аздығынан ағаштар отырғызу арқылы азайтуға тырысты, дегенмен бұл тәжірибеде ұзақ уақытты қажет етті[12].

Әлемнің көптеген елдері оның ішінде Чехия мемлекеті Газ және дизельді отынмен жұмыс істейтін автокөліктерге тыйым салудан парниктік газдар шығарындылары үшін қолайлы лимиттерге қатысты жаңа заңдар қабылдап, үкіметтері іс-қимыл жоспарларын жүзеге асыруды нақтылады [13].

1990 жылмен салыстырғанда «Жол картасы»саясаты бекітіліп, мақсаты парниктік газдар шығарындыларын біртіндеп 2050 жылға қарай кемінде 80% -ға төмендету

2020-2030 жж аралығында 2050 жылға қарай Еуропалық Одақтың бәсекеге қабілетті төмен көміртекті экономикасына көшу үшін сонымен қатар алдағы жылдар ұлттық экономиканың барлық салаларында іргелі құрылымдық және технологиялық өзгерістер түрінде жүзеге асырылуы тиіс, соның ішінде, қоғамның мінез-құлқы мен ойлауы қабілеті және әдеттердегі өзгерістері ескерілуі мүмкін.

Германия Федералды үкімет климатты қорғау мақсаттарына қол жеткізу үшін 2020 жылға дейінгі Климаттық іс-қимыл бағдарламасы және 2050 жылға дейінгі климаттық іс-қимыл жоспары арқылы қол жеткізбек.

Сондықтан Германия үкіметі 2020 жылға дейінгі Климаттық іс-қимыл бағдарлама-сы және 2050 жылға дейінгі Климаттық іс-қимыл жоспары түрінде шаралар қабылдады. Энергетика секторында 19,5 млн. тонна айтарлықтай төмендеу байқалды. Электр энергиясымен сауда-саттықтан түскен үлкен сауданың өсуіне қарамастан, жаңартылатын энергия көздерін кеңінен қолдану (әсіресе жел энергиясы) және ядролық энергетика объектілерінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету режиміне көшу немесе ауысу және лигнит тұтынудың төмендеуіне байланысты 313 млн. тоннаға дейін шығарындылар азайды.

Ауыл шаруашылығындағы шығарындылар 2017 жылы өткен жылмен салыстырғанда біршама төмендеді, бұл 66 млн. Тонна CO₂ эквивалентіне дейін, бұл алдыңғы жылға қарағанда 0,4% -ға төмен және 1990 жылғы деңгейден 16,3% төмендегендігін көрсететді. Бұл негізінен минералды тыңайтқыштарды пайдаланудың төменгі деңгейіне байланысты. Шығарындыларды игеру үрдісі азайған: жаңа технологиялар енгізілгеннен кейін және осы заттардың алмастырғыштары ретінде қолданылғаннан кейін, күкірт гексафторидінің (SF₆) және хлорфторкөміртектердің (ХФУ) шығарындылары тиісінше 34,4% және 88,9% төмендеді. Дегенмен, гидрофторкөміртектердің шығарындылары сол кезеңде 32,2% -ға артты[14].

Қортынды. Қазақстанда Париж келісімі аясында климаттың өзгеруіне бейімделу қамтылған парниктік газ шығарындыларын азайту Ол Париж келісімінің 7-бабына сәйкес халықаралық міндеттемелерді орындаудағы іс-әрекеттерді жүзеге асыру үшін тиісті институционалдық негізді айқындайды.

Демек парниктік газдар шығарындыларын түгелдеу, парниктік газдар шығарындылары туралы деректерді жүйелендіру, жоспарлау, шығарындылар көрсеткіштерін мақсатын белгілеу, шығарындыларды азайтуға және сіңіруді арттыруға бағытталған. Мемлекеттердің басты мақсаты, парниктік газдар шығарындыларын қысқарту, біздің ойымызша, климатты қорғау үшін ұлттық нормативтік базаны жетілдіру үшін, еуропалық тәжірибені қарастыру дұрыс деп есептеймін.

Әдебиеттер тізімі

- 1 Біріккен Ұлттар Ұйымының Климаттың өзгеруі туралы негіздемелік конвенциясына Киото хаттамасын ратификациялау туралы. Қазақстан Республикасының 2009 жылғы 26 наурыздағы N 144-IV Заңы. [Электронды ресурс]. - URL: http://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z090000144_/ (Қарастырған күні: 22.12.2018)
- 2 Парниктік газдар шығарындыларына квоталар бөлу және Парниктік газдар шығарындыларына квоталар бөлудің ұлттық жоспарындағы квоталардың белгіленген мөлшердегі резерві мен көлемін қалыптастыру қағидалары. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2017 жылғы 15 маусымдағы № 370 қаулысы. [Электронды ресурс]. - URL: <http://adilet.zan.kz/kaz/docs/P1700000370> (Қарастырған күні: 22.12.2018)
- 3 Парниктік газдар шығарындыларына квоталар бөлудің 2018-2020 жылдарға арналған ұлттық жоспарын бекіту туралы. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2017 жылғы 26 желтоқсандағы қаулысы. [Электронды ресурс]. - URL: <http://adilet.zan.kz/kaz/docs/P1700000873>
- 4 Қазақстан Республикасының экологиялық Кодексі 2007 жылғы 9 қаңтар [Электронды ресурс]. - URL: http://adilet.zan.kz/kaz/docs/K070000212_ (Қарастырған күні: 23.12.2018).
- 5 Париж келісімін ратификациялау туралы Қазақстан Республикасының Заңы. 4 қараша, 2016 ж. [Электронды ресурс]. - URL: <http://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z1600000020/> (Қарастырған күні: 24.12.2018)
- 6 Қазақстан Республикасы Орман кодексі 2003 жылғы 8 шілде. [Электронды ресурс]. - URL: <http://adilet.zan.kz/kaz/docs/K030000477> (Қарастырған күні: 24.12.2018).
- 7 Ұлттық баяндама 61-бап. [Электронды ресурс]. - URL: <http://energo.gov.kz/index.php?id=16381> (Қарастырған күні: 24.12.2018).

- 8 Қазақстан Республикасының экологиялық кодексінің жобасы. [Электронды ресурс]. - URL: <http://energo.gov.kz/> (Қарастырған күні: 24.12.2018).
- 9 Быковский В.К. Международно-правовое регулирование борьбы с глобальным потеплением и подходы России и стран СНГ к ратификации Парижского соглашения об изменении климата от 12.12.2015г. / В.К. Быковский // Международное сотрудничество Евразийских государств: политика, экономика, право. - №1. - 2017.
- 10 Система торговли выбросами: международный опыт Казахстан / Под ред. проф., д.э.н. Б.К. Есекиной. – Астана: 2014. – 58 с.
- 11 Никонов Р.В. Выбросы парниковых газов и правовое регулирование сокращения эмиссии в европейском союзе. / Р.В. Никонов - № 8 (41) август, 2017 г. file: [Электронный ресурс]. - URL: <C:/Users/User/Downloads/vybrosy-parnikovyyh-gazov-i-pravovoe-regulirovanie-sokrascheniya-emissii-v-evropeyskom-soyuze.pdf> (Қарастырған күні: 26.12.2018).
- 12 2018-2020 жылдарға арналған ұлттық жоспар [Электронды ресурс]. - URL: <https://unfccc.int/files/na/application/pdf/> (Қарастырған күні: 26.12.2018).
- 13 2018-2020 жылдарға арналған ұлттық жоспар [Электронды ресурс]. - URL: <https://gettingthedealthrough.c> (Қарастырған күні: 26.12.2018).

Б.А. Жусипова

Евразийский национальный университет им.ени Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан

Применение законодательства в области адаптации к изменению климата

Аннотация. Данная статья посвящена исследованию опыта применения норм международного права в области адаптации к изменению климата и применению международного и национального законодательства для защиты и охраны окружающей среды.

Автор рассматривает проблемы с учетом международных норм, норм национального законодательства, формулирует предложения по совершенствованию законодательства Республики Казахстан. Одна из экологических проблем XXI века во всем мире заключается в том, что глобальное потепление долгое время было результатом антропогенного и техногенного воздействия на окружающую среду, а развитие науки и техники напрямую влияют на качество жизни людей, но при этом наносит вред окружающей среде. Казахстан нацелен на совершенствование правового механизма реализации выбросов парниковых газов, систематизацию данных, планирование, выполнение международных обязательств в соответствии с Парижской конвенцией.

Ключевые слова: Парниковые газы, инвентаризация парниковых газов, глобальное потепление, единица, окружающая среда, охрана окружающей среды, единица установленного количества, углеродная единица

B.A. Zhussipova

L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan

Application of legislation under climate change adaptation

Abstract. This article is devoted to the study of the experience of applying the norms of international law in the field of adaptation to climate change and the application of international and national legislation to protect and preserve the environment.

The author considers problems taking into account international norms, norms of national legislation, formulates proposals for improving the legislation of the Republic of Kazakhstan.

Key words: Greenhouse gases, inventory of greenhouse gas emissions, global warming, environment, the carbon unit, an installation, an installation operator, an environment protection, inventory of greenhouse gas emissions

References

- 1 Birikken Ulttar Uyımının Klімattıñ özgerwi twralı negizdemelik konvenciyasına Kioto xattamasın ratifikaciyalaw twralı. Qazaqstan Respwblıkasınıñ 2009 jılǵı 26 nawrızdaǵı N 144-IV Zańı [On the ratification of the Kyoto Protocol to the United Nations Framework Convention on Climate Change. Law of the Republic of Kazakhstan dated March 26, 2009 No. 144-IV]. [Electronic resource]. Available at: http://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z090000144_/ (Accessed: 22.12.2018). [in Kazakh]
- 2 Parnıktik gazdar shıǵarındılarına kvotalar bölw jáne Parnıktik gazdar shıǵarındılarına kvotalar bölwdiñ ulttıq jospardıńǵı kvotalardıń belgilengen mólsherdegi rezervi men kölemin qalıptastırw qaǵıdaları. Qazaqstan Respwblıkası Ükimetiniñ 2017 jılǵı 15 mawsımdaǵı № 370 qawlısı [Rules for the allocation of quota for greenhouse gas emissions and the formation of the established amount and volume of quotas in the national plan for the allocation of quotas for greenhouse gas emissions. Resolution by Government of the Republic of Kazakhstan No. 370 of June 15, 2017]. [in Kazakh]
- 3 Parnıktik gazdar shıǵarındılarına kvotalar bölwdiñ 2018-2020 jıldarǵa arnalǵan ulttıq jospardıń bekitw twralı. Qazaqstan Respwblıkası Ükimetiniñ 2017 jılǵı 26 jeltosqandaǵı qawlısı [On Approval of the National Plan for the Distribution of Quotas for Greenhouse Gas Emissions for 2018-2020. Decree of the Government of the Republic of Kazakhstan of December 26, 2017]. [in Kazakh]
- 4 Qazaqstan Respwblıkasınıñ ékologiyalıq Kodeksi 2007 jılǵı 9 qańtar [Ecological Code of the Republic of Kazakhstan January 9, 2007]. [Electronic resource]. Available at: http://adilet.zan.kz/kaz/docs/K070000212_/ (Accessed: 23.12.2018). [in Kazakh]
- 5 Parij kelisimin ratifikaciyalaw twralı Qazaqstan Respwblıkasınıñ Zańı. 4 qaraşa, 2016 j. [The Law of the Republic of Kazakhstan on ratification of the Paris Convention. November 4, 2016]. [in Kazakh]
- 6 Qazaqstan Respwblıkası Orman kodeksi 2003 jılǵı 8 shilde [The Forest Code of the Republic of Kazakhstan, July 8, 2003]. [in Kazakh]
- 7 Ulttıq bayandama 61-bap [Article 61. National Report]. [Electronic resource]. Available at: <http://energo.gov.kz/index.php?id=16381> (Accessed: 24.12.2018). [in Kazakh]
- 8 Qazaqstan Respwblıkasınıñ ékologiyalıq kodeksiniñ jobası [Draft of the Environmental Code of the Republic of Kazakhstan]. [Electronic resource]. Available at: <http://energo.gov.kz/> (Accessed: 24.12.2018). [in Kazakh]
- 9 Bykovskiy V.K. Mezhdunarodno-pravovoye regulirovaniye bor'by s global'nym potepleniye i podkhody Rossii i stran SNG k ratifikatsii Parizhskogo soglasheniya ob izmenenii klimata ot 12.12.2015 g. [International legal regulation of the fight against global warming and the approaches of Russia and the CIS countries to ratification of the Paris Agreement on climate change of 12/12/2015]. (International cooperation of Eurasian states: politics, economics, law, 1, 2017).
- 10 Sistema trgovli vybrosami: mezhdunarodnyy opyt Kazakhstan [Emission Trading System: International Experience Kazakhstan]. / Ed. Prof., Dr.E. B.K. Yesekinay. (Astana, 2014, 58 p.).
- 11 Nikonov R.V. Vybrosty parnikovykh gazov i pravovoye regulirovaniye sokrashcheniya emissii v yevropeyskom soyuze [Greenhouse gas emissions and legal regulation of emission reductions in the European Union]. 8(41), 2017. [Electronic resource]. Available at: [C:/Users/User/Downloads/vybrosty-parnikovykh-gazov-i-pravovoe-regulirovanie-sokrascheniya-emissii-v-evropeyskom-soyuze.pdf (Accessed: 26.12.2018)]
- 12 2018-2020 jıldarǵa arnalǵan ulttıq jospar [National Plan for 2018-2020]. [Electronic resource]. Available at: <https://unfccc.int/files/na/application/pdf/> (Accessed: 26.12.2018). [in Kazakh]
- 13 2018-2020 jıldarǵa arnalǵan ulttıq jospar [National Plan for 2018-2020]. [Elektrondı reswrs]. - URL: <https://gettingthedealthrough.c> (Accessed: 26.12.2018). [in Kazakh]

Автор туралы мәлімет:

Жүсіпова Б.А. - заң ғылымдарының кандидаты, Азаматтық және экологиялық құқық кафедрасының доценті, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан.

Zhusipova B.A. - PhD in Law, Candidate of Law, Associate Professor at of the Civil and Environmental Law, L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan.

**«Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Хабаршысы.
Құқық сериясы» журналында мақала жариялау ережесі**

1. **Журнал мақсаты.** Заң ғылымдары бойынша мұқият тексеруден өткен ғылыми құндылығы бар мақалалар жариялау.

2. Журналда мақала жариялаушы автор мақаланың қол қойылған бір дана қағаз нұсқасын Ғылыми басылымдар бөліміне (редакцияға, мекенжайы: 010008, Қазақстан республикасы, Астана қаласы, Қ. Сәтпаев көшесі, 2, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Бас ғимарат, 349 кабинет) және **vest_law@enu.kz** электрондық поштасына Word форматындағы нұсқаларын жіберу қажет. Мақала мәтінінің қағаз нұсқасы мен электронды нұсқалары бірдей болулары қажет.

Мақалалар *қазақ, орыс, ағылшын* тілдерінде қабылданады.

3. Автордың қолжазбаны редакцияға жіберуі мақаланың Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің хабаршысында басуға келісімін, шетел тіліне аударылып қайта басылуына келісімін білдіреді. Автор мақаланы редакцияға жіберу арқылы автор туралы мәліметтің дұрыстығына, мақала көшірілмегендігіне (плагиаттың жоқтығына) және басқа да заңсыз көшірмелердің жоқтығына кепілдеме береді.

4. Мақаланың көлемі: 8 беттен 18 бетке дейінгі көлемде қабылданады;

Мақаланың құрылымы: (А4 бетінде, кітап өлшемінде, жолдың барлық жақтауы – 20 мм. Шрифт: Times New Roman, размер (кегль) - 14);

5. **XFTAP** <http://grnti.ru/> - бірінші жолдың сол жақтауында;

Автор(лар)дың аты-жөні – жолдың ортасында;

Мекеменің толық атауы, қаласы, мемлекеті (егер авторлар әртүрлі мекемеде жұмыс жасайтын болса, онда әр автор мен оның жұмыс мекемесі қасында бірдей белгі қойылу керек) – жолдың ортасында;

Автор(лар)дың E-mail-ы – жақша ішінде, курсивпен, жолдың ортасында;

Мақала атауы – жолдың ортасында, **жартылай қою кіші әріппен** жазылады;

Аннотация (100-200 сөз; формуласыз, мақаланың атауын мейлінше қайталамауы қажет; әдебиеттерге сілтемелер болмауы қажет; мақаланың құрылысын (кіріспесі, мақаланың мақсаты, міндеттері, қарастырылып отырған сұрақтың тарихы, зерттеу әдістері, нәтижелер/талқылау, қорытынды) сақтай отырып, мақаланың қысқаша мазмұны берілуі қажет).

Түйін сөздер (6-8 сөз не сөз тіркесі)

Түйін сөздер мақала мазмұнын көрсетіп, мейлінше мақала атауы мен аннотациядағы сөздерді қайталамай, мақала мазмұнындағы сөздерді қолдану қажет. Сонымен қатар, ақпараттық-іздістіру жүйелерінде мақаланы жеңіл табуға мүмкіндік беретін ғылым салаларының терминдерін қолдану қажет.

Негізгі мәтін мақаланың мақсаты, міндеттері, қарастырылып отырған сұрақтың тарихы, зерттеу әдістері, нәтижелер/талқылау, қорытынды бөлімдерін қамтуы қажет – *жоларалық интервал - 1, азат жол «қызыл жолдан» - 1,25см, беттеу жолағы – еніне сай жасалады.*

Таблица, суреттер – аталғаннан кейін орналастырылады. Әр таблица, сурет қасында оның аталуы болу қажет. Сурет айқын, сканерден өтпеген болуы керек.

Мақаладағы формулалар тек мәтінде оларға сілтеме берілсе ғана номерленеді.

Жалпы қолданыста бар аббревиатуралар мен қысқартулардан басқалары міндетті түрде алғаш қолданғанда түсіндірілуі берілуі қажет.

Қаржылай көмек туралы ақпарат бірінші бетте көрсетіледі.

Әдебиеттер тізімі

Мәтінде әдібиеттерге сілтемелер тікжақшаға алынады. Мәтіндегі әдебиеттер тізіміне сілтемелердің номерленуі мәтінде қолданылуына қатысты жүргізіледі: мәтінде кездескен әдебиетке алғашқы сілтеме [1] арқылы, екінші сілтеме [2] арқылы т.с.с. жүргізіледі. Кітапқа жасалатын сілтемелерде қолданылған беттері де көрсетілуі керек (мысалы, [1, 45 бет]). Жарияланбаған еңбектерге сілтемелер жасалмайды. Сонымен қатар, рецензиядан өтпейтін басылымдарға да сілтемелер жасалмайды (әдебиеттер тізімін әзірлеу үлгілерін төмендегі **мақаланы рәсімдеу үлгісінен қараңыз**).

6. Мақала соңындағы әдебиеттер тізімінен кейін библиографиялық мәліметтер орыс және ағылшын тілінде (егер мақала қазақ тілінде жазылса), қазақ және ағылшын тілінде (егер мақала орыс тілінде жазылса), орыс және қазақ тілінде (егер мақала ағылшын тілінде жазылған болса) беріледі.

Авторлар туралы мәлімет: автордың аты-жөні, ғылыми атағы, қызметі, жұмыс орны мен мекенжайы, телефон, e-mail – **қазақ, ағылшын тілдерінде толтырылады.**

7. Қолжазба мұқият тексерілген болуы қажет. Техникалық талаптарға сай келмеген қолжазбалар қайта өңдеуге қайтарылады. Қолжазбаның қайтарылуы оның журналда басылуына жіберілуін білдірмейді.

Редакцияға түскен мақала жабық (анонимді) тексеруге жіберіледі. Барлық рецензиялар авторға жіберіледі. Автор (рецензент мақаланы түзетуге ұсыныс берген жағдайда) үш күн аралығында қайта қарап, қолжазбаның түзетілген нұсқасын редакцияға қайта жіберуі керек. **Рецензент жарамсыз деп таныған мақала қайтара қарастырылмайды.** Мақаланың түзетілген нұсқасы мен автордың рецензентке жауабы редакцияға жіберіледі.

8. Төлемақы. Басылымға рұқсат етілген мақала авторларына төлем жасау туралы ескертіледі. 2019 жылға төлемақы көлемі ЕҰУ қызметкерлері үшін - 4500 теңге, басқа ұйым мен мекеме қызметкерлері үшін - 5,500 теңге.

Рекзивизиттер:

АО «Банк ЦентрКредит»
БИК банка: KСJBKZKX
ИИК: KZ978562203105747338 (KZT)
Кнп 861
Кбе 16

АО «Bank RBK»
Бик банка: KINCKZKA
ИИК: KZ498210439858161073 (KZT)

АО «ForteBank»
БИК Банка: IRTYKZKA
ИИК: KZ599650000040502847

Положение о рукописях, представляемых в журнал «Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н.Гумилева. Серия: Право»

1. Цель журнала. Публикация тщательно отобранных оригинальных научных работ по юридическому направлению.

2. Автору, желающему опубликовать статью в журнале необходимо представить рукопись в твердой копии (распечатанном варианте) в одном экземпляре, подписанном автором в Отдел научных изданий (по адресу: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Сатпаева, 2, Евразийский национальный университет им. Л.Н.Гумилева, Учебно-административный корпус, каб. 349) и по e-mail vest_law@enu.kz. При этом должно быть строго выдержано соответствие между Word-файлом и твердой копией.

Язык публикаций: казахский, русский, английский.

3. Отправление статей в редакцию означает согласие авторов на право Издателя, Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева, издания статей в журнале и переиздания их на любом иностранном языке. Представляя текст работы для публикации в журнале, автор гарантирует правильность всех сведений о себе, отсутствие плагиата и других форм неправомерного заимствования в рукописи, надлежащее оформление всех заимствований текста, таблиц, схем, иллюстраций.

4. Объем статьи не должен превышать 18 страниц (от 8 страниц).

5. Схема построения статьи (страница – А4, книжная ориентация, поля со всех сторон – 20 мм. Шрифт: min – Times New Roman, размер (кегель) - 14):

МРНТИ <http://grnti.ru/> - первая строка, слева

Инициалы и Фамилию автора(ов)- выравнивание по центру, курсив

Полное наименование организации, город, страна (если авторы работают в разных организациях, необходимо поставить одинаковый значок около фамилии автора и соответствующей организации)

E-mail автора(ов) – в скобках курсив

Название статьи – выравнивание по центру полужирным шрифтом

Аннотация (100-200 слов; не должна содержать формулы, по содержанию повторять название статьи; не должна содержать библиографические ссылки; должна отражать краткое содержание статьи, сохраняя структуру статьи – введение, постановка задачи, цели, история, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы).

Ключевые слова (6-8 слов/словосочетаний).

Ключевые слова должны отражать основное содержание статьи, использовать термины из текста статьи, а также термины, определяющие предметную область и включающие другие важные понятия, позволяющие облегчить и расширить возможности нахождения статьи средствами информационно-поисковой системы).

Основной текст статьи должен содержать введение, постановка задачи, цели, история, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы – *межстрочный интервал – 1, отступ «красной строки» -1,25 см, выравнивание по ширине.*

Таблицы, рисунки необходимо располагать после упоминания. С каждой иллюстрацией должна следовать надпись. Рисунки должны быть четкими, чистыми, несканированными. В статье нумеруются лишь те формулы, на которые по тексту есть ссылки.

Все аббревиатуры и сокращения, за исключением заведомо общеизвестных, должны быть расшифрованы при первом употреблении в тексте.

Сведения о финансовой поддержке работы указываются на первой странице в виде сноски.

Список литературы

В тексте ссылки обозначаются в квадратных скобках. Ссылки должны быть пронумерованы строго по порядку упоминания в тексте. Первая ссылка в тексте на литературу должна иметь номер [1], вторая - [2] и т.д. Ссылка на книгу в основном тексте статьи должна сопровождаться указанием использованных страниц (например, [1, 45 стр.]). Ссылки на неопубликованные работы не допускаются. Нежелательны ссылки на рецензируемые издания (примеры описания списка литературы, описания списка литературы на английском языке см. ниже в образце оформления статьи).

В конце статьи, после списка литературы, необходимо указать библиографические данные на русском и английском языках (если статья оформлена на казахском языке), на казахском и английском языках (если статья оформлена на русском языке) и на русском и казахском языках (если статья оформлена на английском языке).

Сведения об авторах: фамилия, имя, отчество, научная степень, должность, место работы, полный служебный адрес, телефон, e-mail – на казахском, русском и английском языках.

6. Рукопись должна быть тщательно выверена. Рукописи, не соответствующие техническим требованиям, будут возвращены на доработку. Возвращение на доработку не означает, что рукопись принята к опубликованию.

7. Работа с электронной корректурой. Статьи, поступившие в Отдел научных изданий (редакция), отправляются на анонимное рецензирование. Все рецензии по статье отправляются автору. Авторам в течение трех дней необходимо отправить корректуру статьи. Статьи, получившие отрицательную рецензию к повторному рассмотрению не принимаются. Исправленные варианты статей и ответ автора рецензенту присылаются в редакцию. Статьи, имеющие положительные рецензии, представляются редколлегии журнала для обсуждения и утверждения для публикации.

Периодичность журнала: 4 раза в год.

8. Оплата. Авторам, получившим положительное заключение к опубликованию необходимо произвести оплату по следующим реквизитам (для сотрудников ЕНУ – 4500 тенге, для сторонних организаций – 5500 тенге):

Реквизиты:

АО «Банк ЦентрКредит»
БИК банка: KСJBKZKX
ИИК: KZ978562203105747338 (KZT)
Кнп 861
Кбе 16

АО «Bank RBK»
Бик банка: KINCKZKA
ИИК: KZ498210439858161073 (KZT)

АО «ForteBank»
БИК Банка: IRTYKZKA
ИИК: KZ599650000040502847

Provision on articles submitted to the journal
“Bulletin of L.N. Gumilyov Eurasian National University. Law Series”

1. Purpose of the journal. Publication of carefully selected original scientific works in the fields of Juridical sciences.

2. An author who wishes to publish an article in a journal must submit the article in hard copy (printed version) in one copy, signed by the author to the scientific publication office (at the address: 010008, Republic of Kazakhstan, Astana, Satpayev St., 2. L.N. Gumilyov Eurasian National University, Main Building, room 349) and by e-mail **vest_law@enu.kz** in Word format. At the same time, the correspondence between Word-version and the hard copy must be strictly maintained.

Language of publications: *Kazakh, Russian, English.*

3. Submission of articles to the scientific publication office means the authors' consent to the right of the Publisher, L.N. Gumilyov Eurasian National University, to publish articles in the journal and the re-publication of it in any foreign language. Submitting the text of the work for publication in the journal, the author guarantees the correctness of all information about himself, the lack of plagiarism and other forms of improper borrowing in the article, the proper formulation of all borrowings of text, tables, diagrams, illustrations.

3. The volume of the article should not exceed 18 pages (from 8 pages).

4. Structure of the article (page – A4 format, portrait orientation, page margins on all sides - 20 mm. Font: type - Times New Roman, font size - 14)

IRSTI <http://grnti.ru/> - *first line, left*

Initials and Surname of the author (s) - *center alignment, italics*

Full name of the organization, city, country (if the authors work in different organizations, you need to put the same icon next to the name of the author and the corresponding organization) - *center alignment, italics*

Author's e-mail (s)- *in brackets, italics*

Article title - *center alignment, bold*

Abstract (100-200 words, it should not contain a formula, the article title should not repeat in the content, it should not contain bibliographic references, it should reflect the summary of the article, preserving the structure of the article - introduction, problem statement, goals, history, research methods, results /discussion, conclusion).

Key words (6-8 words/word combination. Keywords should reflect the main content of the article, use terms from the article, as well as terms that define the subject area and include other important concepts that make it easier and more convenient to find the article using the information retrieval system).

The main text of the article should contain an introduction, problem statement, goals, history, research methods, results / discussion, conclusion - *line spacing - 1, indent of the “red line” -1.25 cm, alignment in width.*

Tables, figures should be placed after the mention. Each illustration should be followed by an inscription. Figures should be clear, clean, not scanned.

In the article, only those **formulas** are numbered, to which the text has references.

All **abbreviations**, with the exception of those known to be generally known, must be deciphered when first used in the text.

Information on **the financial support** of the article is indicated on the first page in the form of a footnote.

References

In the text references are indicated in square brackets. References should be numbered strictly in the order of the mention in the text. The first reference in the text to the literature should have the number [1], the second - [2], etc. The reference to the book in the main text of the article should be accompanied by an indication of the pages used (for example, [1, 45 p.]). References to unpublished works are not allowed. Unreasonable references to unreviewed publications (examples of the description of the list of literature, descriptions of the list of literature in English, see below in the sample of article design).

At the end of the article, after the list of references, it is necessary to indicate bibliographic data in Russian and English (if the article is in Kazakh), in Kazakh and English (if the article is in Russian) and in Russian and Kazakh languages (if the article is English language).

Information about authors: surname, name, patronymic, scientific degree, position, place of work, full work address, telephone, e-mail - in Kazakh, Russian and English.

6. The article must be carefully verified. Articles that do not meet technical requirements will be returned for revision. Returning for revision does not mean that the article has been accepted for publication.

7. Work with electronic proofreading. Articles received by the Department of Scientific Publications (editorial office) are sent to anonymous review. All reviews of the article are sent to the author. The authors must send the proof of the article within three days. Articles that receive a negative review for a second review are not accepted. Corrected versions of articles and the author's response to the reviewer are sent to the editorial office. Articles that have positive reviews are submitted to the editorial boards of the journal for discussion and approval for publication.

Periodicity of the journal: 4 times a year.

8. Payment. Authors who have received a positive conclusion for publication should make payment on the following requisites (for ENU employees - 4,500 tenge, for outside organizations - 5,500 tenge):

Requisites:

АО “Банк ЦентрКредит”
БИК банка: KСJBKZKX
ИИК: KZ978562203105747338 (KZT)
Кпп 861
Кбе 16

АО “Bank RBK”
Бик банка: KINCKZKA
ИИК: KZ498210439858161073 (KZT)

АО “ForteBank”
БИК Банка: IRTYKZKA
ИИК: KZ599650000040502847

Мақаланы рәсімдеу үлгісі
Образец оформления статьи
Template

МРНТИ 10.27.23 (IRSTI 10.27.23), (ХҒТАР 10.27.23)

С.Б. Жаркенова¹, Т.А. Филиппова²

¹Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан

²Алтайский государственный университет, Барнаул, Россия

(E-mail: ¹zharkenova_sb@enu.kz, ²philippova@law.asu.ru)

**Совершенствование сферы государственной регистрации прав
на недвижимое имущество**

Аннотация. На основе сравнительного анализа правовых актов о государственной регистрации прав на недвижимое имущество двух стран, Республики Казахстан и Российской Федерации, была предпринята попытка выявить проблемные аспекты казахстанского законодательства. Во введении к статье раскрыто значение недвижимости в гражданском обороте, обоснована потребность в обязательной государственной регистрации прав на недвижимое имущество **[100-200 слов]**.

Ключевые слова: Гражданское законодательство, объекты гражданских прав, недвижимость, государственная регистрация, момент возникновения права собственности у приобретателя, процедура регистрации, сроки и формы обращения **[5-7 слов / словосочетаний]**.

Основной текст статьи

Основной текст статьи должен содержать введение, постановку задачи, цели, историю, методы исследования, результаты/обсуждение, заключение/выводы – межстрочный интервал - 1, отступ «красной строки» - 1,25 см., выравнивание – по ширине.

Список литературы

- 1 Уголовно-процессуальное право Российской Федерации: учебник / отв. ред. П.А. Лупинская. - 2-е изд., перераб. и доп. - Москва: Норма, 2009. - 1072 с. - **учебник**
- 2 Барабанов П.К. Уголовный процесс в Великобритании. / П.К. Барабанов - Москва: Издательство «Спутник +», 2015. – 702 с. . – **книга**
- 3 Уголовно-процессуальное право. [Электронный ресурс] - URL: https://www.icrc.org/ru/doc/assets/files/other/05_irc_857_zayas_rus.pdf. (Дата обращения: 12.01.2019) - **интернет источник**
- 4 О науке: закон Республики Казахстан от 18 февраля 2011 года № 407-IV (с изменениями и дополнениями по состоянию на 10.04.2019 г.) [Электронный ресурс] – URL: https://online.zakon.kz/document/?doc_id=30938581 (Дата обращения: 15.05.2019). – **нормативный акт, электронный ресурс**
- 5 Walker C.J. Inside Agency Statutory Interpretation // Stanford Law Review. - 2015. – Т. 67. - № 5. - С. 999-1079. – **статья**

С.Б. Жаркенова¹, Т.А. Филиппова²

¹*Л.Н. Гумилев ат. Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан*

²*Алтай мемлекеттік университеті, Барнаул, Ресей*

Жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеу саласын жетілдіру

Аңдатпа. Екі мемлекеттің - Қазақстан Республикасы мен Ресей Федерациясының жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы құқықтық актілерін салыстыру негізінде қазақстандық заңнаманың өзекті мәселелерін анықтау бойынша әрекет жасалды. Мақалаға кіріспеде жылжымайтын мүліктің азаматтық айналымда маңызы анықталып, жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеудің қажеттілігі негізделді **[100-200 сөз]**.

Түйін сөздер: Азаматтық заңнама, азаматтық құқықтардың объектілері, жылжымайтын мүлік, мемлекеттік тіркеу, мүлік алушының меншік құқығы пайда болатын кез, тіркеу процедурасы, өтінішпен жүгіну мерзімдері мен нысандары **[5-7 сөз / сөз тіркесі]**.

S.B. Zharkenova¹, T.A. Filippova²

¹*L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan*

²*Altai State University, Barnaul, Russia*

Improvement of the sphere of state registration rights to real estate

Abstract. Based on a comparative analysis of legal acts on state registration of rights to immovable property of two countries, the Republic of Kazakhstan and the Russian Federation, an attempt to identify problematic aspects of Kazakhstan's legislation was made. In the introduction of the article, the value of real estate in public circulation is disclosed, the need for mandatory state registration of rights to real estate is substantiated **[100-200 words]**.

Key words: Civil law, civil rights objects, real estate, state registration, the moment of occurrence of the right of ownership of the acquirer, registration procedure, terms and forms of appeal **[5-7 keywords]**.

References

- 1 Ugolovno-processual'noe pravo Rossijskoj Federacii: uchebnik / otv. red. P.A. Lupinskaja. – 2-e izd., pererab. i dop. [Criminal Procedure Law of the Russian Federation: textbook / resp. ed. P.A. Lupinskaya. - 2nd ed., Pererab. and add.]. (Norma, Moscow, 2009, 1072 p.). [in Russian]
- 2 Barabanov P.K. Ugolovnyj process v Velikobritanii [Criminal procedure in the UK]. (Izdatel'stvo «Sputnik +», Moscow, 2015, 702 p.). [in Russian].
- 3 Ugolovno-protsessual'noye pravo [Criminal Procedure Law]. [Electronic resource]. Available at: https://www.icrc.org/ru/doc/assets/files/other/05_irrc_857_zayas_rus.pdf (Accessed 12.01.2019). [in Russian]
- 4 О науке: закон Республики Казахстан от 18 февраля 2011 года № 407-IV (с изменениями и дополнениями по состоянию на 10.04.2019 г.) [On Science: Law of the Republic of Kazakhstan dated February 18, 2011 No. 407-IV (with changes and additions as of April 10, 2019)]. [Electronic resource]. Available at: https://online.zakon.kz/document/?doc_id=30938581 (Accessed: 15.05.2019). [in Russian]
- 5 Walker C.J. Inside Agency Statutory Interpretation, Stanford Law Review, 67(5), 999-1079(2015). [in English]

Авторлар туралы мәлімет:

Жаркенова С.Б. – Заң ғылымдарының кандидаты, профессор м.а., азаматтық және экологиялық құқық кафедрасының профессоры, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Қ.Сәтбаев көш. 2, Астана, Қазақстан.

Филиппова Т.А. – Заң ғылымдарының кандидаты, профессор м.а., азаматтық құқық кафедрасының меңгерушісі, Алтай мемлекеттік университеті, Социалистический пр., 68, Барнаул, Ресей.

Zharkanova S.B. – Candidate of Juridical Sciences, Associate Professor, Professor of the Department of Civil and Environmental Law, L.N.Gumilyov Eurasian National University, K.Satpayev str., 2, Astana, Kazakhstan.

Filippova T.A. – Candidate of Juridical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Civil Law, Altai State University, Sotsialisticheskiy avenue, 68, Barnaul, Russia.

Жаркенова С.Б. - кандидат юридических наук, и.о.профессора кафедры гражданского и экологического права; Евразийский национальный университет им. Л.Н. Гумилева, ул. К. Сатпаева 2, Астана, Казахстан.

Филиппова Т.А. - кандидат юридических наук, профессор, заведующий кафедрой гражданского права, Алтайский государственный университет, пр. Социалистическая, 68, Барнаул, Россия.

Бас редактор: **С.Қ. Амандыкова**

Шығарушы редактор: **І.Р. Құрманғалиев**

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
ХАБАРШЫСЫ. Құқық сериясы.
- 2019. - 1 (126). - Астана: ЕҰУ. 189-б.
Шартты б.т. - 23,0 Таралымы - 35 дана

Мәтін мазмұнына типография жауап бермейді.

Редакция мекенжайы: 010008, Қазақстан Республикасы,
Астана қаласы, Қ. Сәтбаев көшесі, 2.

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті
Тел.: +7(7172) 709-500 (ішкі 31-357)

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
баспасында басылды